

ת"פ 54450/04/22 - מדינת ישראל נגד מועתסם מחאמיד, (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 54450-04-22 מדינת ישראל נ' מחאמיד (עציר)

לפני כבוד השופט אמיר טובי, שופט בכיר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם מועתסם מחאמיד, (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד ראיד רחאל

ב"כ הנאשם: עו"ד רסלאן מחאג'נה

הנאשם באמצעות הליווי

גזר דין

ההליך וכתב האישום

1. הנאשם הורשע, על סמך הודאתו, בעבירות הבאות: חברות בארגון טרור, עבירה לפי סעיף 22(א) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016; פעולה או עסקה בנשק למטרות טרור, עבירה לפי סעיף 30(א) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016+סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), ועבירה של ירי מנשק חם, לפי סעיף 340א(א) לחוק העונשין.

במקביל, זוכה הנאשם מהעבירות הבאות: אימונים או הדרכה למטרות טרור, עבירות בנשק (רכישה) ונשיאת נשק חם.

2. הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום הייתה מסויגת, במובן זה שהוא כפר בחלק מעובדות כתב האישום. בד בבד, הצהירה המאשימה כי אין בכוונתה להציג ראיות להוכחת אותן עובדות בהן כפר הנאשם, וכן כי לא תבקש הרשעתו בהוראות החיקוק בהן כפר.

3. אסקור להלן את עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם.

הנאשם, ג'מיל מחאמיד (להלן: "ג'מיל") ומוחמד מחאמיד (להלן: "מוחמד") הם אחים. ארגון המדינה

האסלאמית (להלן: "ארגון דאע"ש" או "הארגון"), שמקורו בארגון אל קאעידה עיראק, הוא ארגון מחבלים קיצוני ביותר הנמנה על ארגוני ג'יהאד עולמיים. משנתו של הארגון מצדדת בתפיסת הסלאפיה ג'יהאדיה, הקוראת לפגיעה במשטרים "כופרים", שאינם הולכים בדרך האסלאם. ישראל, כחלק מ"הכופרים", מהווה יעד לחימה מובהק כחלק ממטרות הג'יהאד העולמי.

בתאריך 3.9.2014 הוכרז ארגון דאע"ש על ידי משרד הביטחון כהתאחדות בלתי מותרת מכוח תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, ובתאריך 28.10.2015 הוכרז הארגון כארגון טרוריסטי, לפי פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948. מתאריך 1.11.2016 מוכרז ארגון דאע"ש כארגון טרור מכוח חוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016. הארגון אף מהווה ארגון מחבלים כהגדרתו בסעיף 91 לחוק העונשין.

במהלך השנתיים שקדמו למעצרו של הנאשם וג'מיל ועד למועד מעצרו ביום 24.3.2022, גילו השניים עניין הולך וגובר בארגון דאע"ש ופעילותו, ופיתחו הזדהות אידיאולוגית עם פעולות הארגון, ערכיו ומטרותיו. במהלך אותה תקופה ביצעו הנאשם וג'מיל פעולות שונות המביעות תמיכה בארגון דאע"ש, ובשלב מסוים הצטרפו לשורות הארגון, הכל כפי שיפורט להלן.

בשנת 2020 לערך, במועדים שאינם ידועים במדויק למאשימה, על רקע הזדהותם האידיאולוגית ותמיכתם בארגון, נשבעו הנאשם וג'מיל, כל אחד לחוד, שבועת אמונים לארגון דאע"ש ולמנהיגיו, על מנת להביע נאמנותם לארגון ולעומד בראשו.

במהלך התקופה, על רקע הזדהותם האידיאולוגית ותמיכתם בארגון, נכנסו הנאשם וג'מיל לאתרי אינטרנט בהם הוצגו תכנים המזוהים עם הארגון, וצפו, דרך קבע, יחד ולחוד, בסרטונים של ארגון דאע"ש או בסרטונים המזוהים עם הארגון, ובין היתר צפו בסרטונים המתעדים את הפעילות הצבאית של הארגון. בנוסף, עקבו הנאשם וג'מיל אחר פעילות הארגון, תוך צפייה בחדשות ובעדכונים הנוגעים לארגון ולאירועי הלחימה בהם הוא מעורב.

במהלך שנת 2021 לערך, על רקע הזדהותם האידיאולוגית ותמיכתם בארגון, ומתוך רצון להצטרף לארגון וליטול חלק בפעילותו, שוחחו הנאשם וג'מיל על רצונם לייצר מטען חבלה למטרות ג'יהאד. בהמשך לאמור, נכנסו הנאשם וג'מיל לאתרי אינטרנט בהם הוצגו תכנים המזוהים עם הארגון, וצפו, דרך קבע, יחד ולחוד, בקבצים או בסרטונים אשר מלמדים כיצד לייצר אמצעי לחימה, ובהם חומרי נפץ ומטעני חבלה, לצורך ביצוע פעולות ג'יהאד באמצעותם. הנאשם וג'מיל הורידו והחזיקו על גבי המכשירים הסלולריים שלהם חלק מתכנים אלה, לרבות תכנים בקשר לייצור חומרי נפץ.

עוד במהלך שנת 2021 לערך, על רקע הדברים האמורים לעיל, רכש ג'מיל עבורו ועבור הנאשם שני אפודי מגן, על מנת שישמשו אותם בעת ביצוע פעולות ג'יהאד.

בחודש ינואר 2022 לערך, החליטו הנאשם וג'מיל להצטרף כחברים לארגון דאע"ש וליטול חלק בפעילותו מתוך הזדהות אידיאולוגית כמפורט לעיל. בהמשך לכך, בהיותם בבית מגוריהם במועאוויה, הניחו הנאשם וג'מיל ידיהם זו על זו ונשבעו שבועת אמונים נוספת לארגון דאע"ש ולמנהיגו אבו חסן. זאת, על מנת להביע נאמנותם לארגון ולעומדים בראשו. בכך ולאור מעשיהם המפורטים לעיל, הצטרפו הנאשם וג'מיל לארגון.

בחודש ינואר 2022 לערך, על רקע הצטרפותם של השניים לארגון, סיכמו ביניהם הנאשם וג'מיל לצאת לאחת ממדינות אפריקה בכדי להצטרף לחימה של הארגון. במהלך שיחה זו, אמר הנאשם לג'מיל כי הוא יברר פרטים על אפשרות זו עם מכר שלו שהשתתף בעבר בפעילות דאע"ש בסוריה, אולם בפועל לא פעל כאמור. במהלך החודשים ינואר או פברואר 2022, סיכמו ביניהם הנאשם ומוחמד שמוחמד יספק לנאשם אקדח שסוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם תמורת תשלום. בהמשך לכך, עדכן הנאשם את ג'מיל בפרטי הסיכום ומסר לו 35,000 ש"ח במזומן על מנת שימסור את כספי התשלום למוחמד עבור האקדח.

בהמשך, במסגרת הסיכום כאמור, קיבל לידי מוחמד אקדח חצי אוטומטי מסוג FN שסוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם. לאחר שג'מיל מסר למוחמד את התשלום עבור האקדח, מסר מוחמד את האקדח לנאשם. כל זאת עשו הנאשם, ג'מיל ומוחמד בלא רשות על פי דין. בהמשך, הציג הנאשם את האקדח לג'מיל והשניים סיכמו כי האקדח ישמש אותם למטרת לחימה עם הארגון באפריקה, או לצורך פגיעה במשתפי פעולה מוסלמים או לצורך פגיעה ביהודים. ממועד זה ועד ליום מעצרו, החזיקו הנאשם וג'מיל באקדח בצוותא חדא, במטרה לקדם פעילות של ארגון טרור או ביצוע מעשה טרור, או כדי לסייע לפעילות או ביצוע כאמור.

במועד שאינו ידוע למאשימה ועל מנת לבדוק את תקינות האקדח, ירה הנאשם לפחות עשרה כדורים באמצעות האקדח שלא כדין.

בתאריך 4.4.2022, במסגרת חקירת הנאשם, ג'מיל ומוחמד על ידי גורמי הביטחון, ולאחר מעצרו, נתפסו על ידי המשטרה האקדח וכן מחסנית ו-79 כדורי אקדח בקוטר 9 מ"מ, המהווים תחמושת לנשק. זאת, לאחר שהנאשם ומוחמד מסרו פרטים על מיקומם.

טיעוני הצדדים לעונש

4. בטיעוניה לעונש הפנתה המאשימה לכך שמדובר במי שבחר להצטרף לארגון טרור שמטרתו היא פגיעה בביטחונה של מדינת ישראל. הנאשם הביע את תמיכתו בארגון והצטרף לשורותיו מתוך ידיעה שמדובר בארגון טרור מוכרז. בהקשר זה הפנתה המאשימה לחומרה הרבה בה מתייחסים בתי המשפט לעבירה של חברות בארגון טרור בכלל וחברות בארגון דאע"ש בפרט. המאשימה הוסיפה כי על בית המשפט להעביר מסר מרתיע וברור, לפיו חברות בארגוני טרור ופעילות פלילית וביטחונית במסגרתם הינה התנהגות שיש להוקיעה, המסכנת את ביטחון הציבור ופוגעת פגיעה אנושה בחוסנה הביטחוני והלאומי של מדינת ישראל.

בנוסף, עמדו בתי המשפט על החומרה הגלומה בעבירות בנשק, שהפכו בשנים האחרונות למכת מדינה של ממש.

5. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם הסיכון הממשי הנשקף לביטחון מדינת ישראל וביטחון תושביה וכן הפגיעה בסדרי המשטר והחברה.

6. לאחר שבחנה את מדיניות הענישה הנוהגת, ביקשה המאשימה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 5 ל-7 שנות מאסר בפועל. צוין כי לגבי האח מוחמד נקבע מתחם של 3 עד 5 שנות מאסר, כאשר בסופו של דבר הוטלו עליו 4 שנות מאסר בפועל. המאשימה הדגישה כי מוחמד לא הורשע בכל עבירת ביטחון או חברות בארגון טרור, וכי עבירת הנשק בה הורשע לא הייתה בהקשר ביטחוני, ומכאן שחלקו קל יותר מהנאשם דכאן.

7. בתוך המתחם ביקשה המאשימה לגזור את עונשו של הנאשם באזור התחתון של המתחם, ולהשית עליו בנוסף מאסר מותנה וקנס כספי.

8. בפתח טיעונו לעונש הפנה הסנגור לכך שהצטרפותם של הנאשם ואחיו לארגון דאע"ש נעשתה בתוך ביתם, בחדר סגור, שעה שנשבעו אמונים לארגון. השניים לא גויסו על ידי אחר, לא נשבעו אמונים בפני אחר ולא היה להם כל קשר עם גורם אחראי או בעל תפקיד בארגון. חברותם נעשתה בתוך חדר בביתם, בו נכחו רק שניהם. מכאן שמדובר בחברות שאינה פעילה. עוד הוסיף ב"כ הנאשם כי במהלך התקופה משנת 2020 ועד למעצרו במרץ 2022 לא דיבר הנאשם עם אחרים, לא גייס ולא ניסה להפיץ את האידיאולוגיה ואת הרעיון של ארגון הטרור. בנוסף, לא ניסה הנאשם ליצור קשר עם אף גורם, הן בארץ והן בחו"ל, כמו שנעשה פעמים רבות במקרים אחרים בהם מתקיים מגע, נסיעה לחו"ל, אימונים צבאיים ועוד כהנה. כאן מדובר בהסכמה שנעשתה בין שני אחים בתוך ביתם, ללא שום פעולה אקטיבית כדי לקדם את החברות או את מטרת הארגון.

9. לעניין האקדח, טען הסנגור כי זה היה שייך לאחיו של הנאשם - מוחמד, נמסר לג'מיל והנאשם החזיק בו לתקופה קצרה שאינה עולה על חודש ימים. השימוש בו נעשה בדרך של ירי לאוויר, מבלי שהיה ניסיון להתאמן או לירות במקום מגורים. ב"כ הנאשם ביקש לזקוף לזכות שולחו את העובדה שהוא זה שהדריך את המשטרה למקום הימצאו של הנשק, וזה אכן נתפס בידי רשויות החוק.

10. לאחר שהפנה לדוגמאות מהפסיקה, ביקש ב"כ הנאשם לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 28 ל-40 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

11. בהתייחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הפנה הסנגור לכך שמדובר בשלושה אחים עצורים, וכי הנאשם התגייס לצה"ל והיה חייל משך שמונה חודשים. על אף שהוא נשא נשק והתאמן במסגרת הצבא, הוא לא חשב לבצע כל עבירה באותו נשק. נאמר כי יתכן שהתעניינותו ברשתות החברתיות, באתרי

האינטרנט ובחומרים המופצים שם, שכל אחד יכול להיחשף אליהם, הביאה אותו להביע הזדהות עם הארגון, אולם מכתב האישום ומהשתלשלות העניינים ניתן להבין כי לא הייתה לנאשם כוונה אמיתית לבצע כל פעולה באופן מעשי על מנת לפגוע בביטחון המדינה או בביטחון הציבור. מדובר בנאשם ללא כל עבר פלילי. הסנגור ציין עוד כי הנאשם היה עצור באגפים הביטחוניים הקשים וכי במהלך מעצרו הוא הפנים את חומרת מעשיו, למד את הלקח ומצר באופן כן על מה שעשה.

דברו האחרון של הנאשם

12. בדברו האחרון הודה הנאשם כי עשה טעות, ואף הוסיף כי לא זו בלבד שאינו גאה בה, אלא הוא מתבייש במעשיו ומצטער עליהם צער רב. הנאשם ביקש מבית המשפט להתחשב בו ובמשפחתו וליתן לו הזדמנות נוספת לבנות משפחה, להביא ילדים ולעזור להוריו המבוגרים.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

13. מתחם העונש ההולם, המגלם הכרעה ערכית, נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה המחייב קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם לבין העונש המוטל עליו. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

14. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם הם בראש ובראשונה הערך של בטחון ושלום הציבור וביטחון המדינה.

אין צורך להכביר מלים לגבי חומרת העבירה של חברות בארגון טרור בכלל וחברות בארגון דאע"ש בפרט. על המסוכנות והחומרה הגלומה בעבירה זו עמד בית המשפט העליון לא אחת. בע"פ 3780/17 סברין **זבידאת נ' מדינת ישראל** (25.11.2018) נאמר כי:

"דאע"ש בהגדרתו הינו ארגון טרור מהמסוכנים שקמו. מלחמתו של דאע"ש מכוונת בין היתר גם כלפי מדינת ישראל ואזרחיה "אין ספק כי ארגון הג'יהאד העולמי "המדינה האסלאמית" (דאע"ש) ... מהווים סכנה חמורה למדינות בהן פועלים ארגונים אלה ולתושביהן, כמו גם, סכנה למדינת ישראל ולעולם החופשי כולו. מעשיו הרצחניים, האכזריים והבלתי אנושיים של ארגון דאע"ש ידועים למרבה הצער בכל העולם, וסכנותיו גלויות וברורות..." (ע"פ 8333/15 מדינת ישראל נ' חאלדי, [פורסם בבנו] בפסקה 10 לפסק דינו של השופט מזוז (23.8.2016) (להלן: עניין חאלדי)). כמתחייב מחומרת

העבירות, והתפשטות התופעה של אזרחי ישראל המצטרפים לדאע"ש, חלה החמרה בענישה נגד מבצעי מעשים כגון אלה המיוחסים למערערים. הדבר התבקש לאור הצורך בהעברת מסר מרתיע, חד וברור כי מבצעי מעשים כאלה יענשו בחומרה."

אף העבירות של החזקת נשק למטרות טרור וירי מנשק חם הן חמורות, אף מבלי שנגרמה כתוצאה מביצוען כל פגיעה בגוף או בנפש. לנוכח ממדי התופעה של ההחזקה והשימוש בנשק בלתי חוקי, תופעה שזכתה לכינוי "מכת מדינה", נרתם בית המשפט למלחמה שנועדה למגרה, בדרך של הטלת עונשים מחמירים. הדברים נכונים לגבי החזקה וירי מנשק חם למטרות עברייניות ונכונים שבעתיים משמדובר בעבירות ביטחון. להחמרת הענישה המתחייבת, התייחס בית המשפט העליון באינספור הזדמנויות. כך לדוגמא ברע"פ 3619/21 **אבו הלאל ואח' נ' מדינת ישראל** (26.5.21), נאמר כי:

"אנו עדים פעם אחר פעם לשכיחותם של עבירות הנשק בקרב אוכלוסיות שונות בחברה הישראלית. החזקת נשק חם בידי מי שאינו מורשה לכך עלול להביא לתוצאות הרוט אסון, אשר יגבו מחירים כבדים בנפש ולפיכך הסיכון הפוטנציאלי הגלום בעבירת החזקת נשק הוא רב. על כן העובדה כי לא נגרמה פגיעה בחיי אדם, אין בה כשלעצמה כדי להמעיט מהחומרה הטמונה בהחזקת נשק שלא כדין ומהסיכון שנוצר לביטחון הציבור. משכך, ראוי להטיל ענישה מוחשית אשר יש בה כדי להרתיע עבריינים פוטנציאליים".

עוד ראו בנדון: ע"פ 2033/21 **זועבי נ' מדינת ישראל** (30.8.21); ע"פ 7473/20 **מדינת ישראל נ' מחאמיד** (29.6.21); ע"פ 135/17 **מדינת ישראל נ' בסל** (08.03.17); רע"פ 4079/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** (20.6.21); ע"פ 6277/20 **היילי נ' מדינת ישראל** (24.3.21); ע"פ 147/21 **מדינת ישראל נ' ביטון** (14.2.21); ע"פ 2564/19 **אזברגה נ' מדינת ישראל** (18.7.19).

15. בהתייחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה של הצטרפות לארגון טרור, נתתי דעתי לכך שאותה הצטרפות התבטאה למעשה בשבועת אמונים של הנאשם ואחיו ג'מיל לארגון דאע"ש ולמנהיגו, שבועה שנעשתה בביתם ללא נוכחות גורם כלשהו המייצג אותו ארגון. בנוסף, הנאשם לא יצר ולא ניסה ליצור כל קשר עם מי מנציגי הארגון בארץ או בחו"ל, אם כי שוחח עם אחיו על רצונם לייצר מטען חבלה למטרות ג'יהאד על רקע הזדהותם האידיאולוגית ותמיכתם בארגון דאע"ש. הנאשם ואחיו ג'מיל הורידו והחזיקו במכשיריהם הסלולריים קבצים וסרטונים המלמדים כיצד לייצר אמצעי לחימה ובהם חומרי נפץ ומטעני חבלה.

עוד ראיתי להביא בחשבון במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כי לא זו בלבד שהנאשם החזיק באקדח חצי אוטומטי למטרות טרור, אלא שהוא עשה בו שימוש כשירה לפחות עשרה כדורים לאוויר, על מנת לבדוק את תקינותו.

16. אין חולק כי העבירות בהן הורשע הנאשם היו כרוכות בתכנון וכי לא מדובר במעשים ספונטניים שנעשו תוך הפעלת שיקול דעת רגעי שגוי. עסקינן בהתגייסות מודעת לשורות ארגון דאע"ש מתוך הזדהות אידיאולוגית ותמיכה בפעולותיו, ערכיו ומטרותיו.

אמנם לא נגרם כל נזק כתוצאה ממעשיו של הנאשם, אך עם זאת, אין חולק כי פוטנציאל הנזק בענייננו הוא עצום. אילו היה הנאשם מממש את מזימתו העבריינית ומצליח להוציא את תכניותיו אל הפועל, אין לדעת אילו תוצאות הרסניות והרות אסון עלולות היו להיגרם. לזכותו של הנאשם ניתן לזקוף את העובדה כי הוא הוביל את אנשי המשטרה למקום בו הוחבא הנשק והביא לתפיסתו בידי כוחות הביטחון.

17. בבואי לבחון את מדיניות הענישה הנוהגת אני רואה לציין כי הפסיקה אליה הפנתה המאשימה בחלקה הגדול אינה רלוונטית, משום שמדובר שם בנאשמים שנקטו בפעולות אקטיביות למימוש הצטרפותן לארגוני טרור, כגון מפגשים בחו"ל עם נציגי או פעילי אותם ארגונים או השתתפות באימוני לחימה ואף בפעולות לחימה של ממש. ברי כי מעשיו של הנאשם אינם באותו רף חומרה.

מדיניות הענישה בכל הנוגע לעבירה של החזקת נשק למטרות פליליות היא מחמירה, לא כל שכן כאשר מדובר בהחזקה למטרות טרור. חמורה לא פחות היא העבירה של ירי מנשק חם. בעובדות כתב האישום צוין אמנם כי הירי נועד על מנת לבדוק את תקינותו של הנשק, אולם אין בכך כדי להקהות מחומרת המעשה שעה שהנאשם ירה לכל הפחות עשרה כדורים.

18. בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם ובמידת הפגיעה ובהתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנוהגת אני סבור כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם בעניינו בטווח שבין 4 עד 6 שנות מאסר לריצוי בפועל.

גזירת העונש בתוך המתחם

19. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך המתחם דלעיל הבאתי בחשבון את הודאתו שניתנה בשלב מוקדם של ההליך. הודאה זו מגלמת בחובה נטילת אחריות מצדו של הנאשם על מעשיו והביאה בנוסף לחיסכון בזמן שיפוטי יקר.

בנוסף הבאתי בחשבון את העובדה כי מדובר במי שנעדר כל עבר פלילי וזו הסתבכותו הראשונה עם החוק.

בנסיבות, ראיתי לנכון לגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש שנקבע לעיל.

20. סיכומו של דבר, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 4 שנות מאסר בניכוי תקופת מעצרו מיום 24.3.2022 ועד היום.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים אחת העבירות בהן הורשע לפי חוק המאבק בטרור, תשע"ו - 2016 ויורשע בגין אחת מהן.

ג. 8 חודשי מאסר לבל יעבור משך שלוש שנים כל עבירת נשק מסוג פשע ויורשע בגינה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ב אדר תשפ"ג, 15 מרץ 2023, במעמד הנוכחים.